

Előfizetési árak:
 A havi 8 kor., félévi 4 kor.,
 évi 8 kor., külföldi 2 korona.
 Egyes eszmék ára 16 fillér.
 Hirdetéseik márnakell árak szerinti.
 A lap megjelenti minden adó
 törvény.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-utca 8.
 A lap szellemi részét illető
 közlemények külföldiek
 nem adóznak.
 Kiadóhely: Isván-utca 9.
 A lap szellemi részét illető köz-
 lemények az előfizetési árak mellett
 kiadódnak.
 Kiadóhivatalos:
FUCHS ANTAL.

PESTMÉGYESZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Bécsi rongy.

A kereskedelmi miniszter által a hazai ipar fejlesztéséről közzétett emlékiratnak van egy érdekes fejezete, amely a hazai ipar termékeinek védelméről szól. Szükséges pedig ez a védelem azért, mert a bécsi rongy *magyar gyártmány* címen jut be az országba. A nemzeti színű szalagot az osztrák gyárosok nem sajnálják tőlünk, sőt Rákóczi, Kossuth és más rebellek arczépeivel ékesítik fel a bécsi rongyot, hogy annak Magyarországon nagyobb kelendőséget biztosítsanak. De még tovább is mennek; az üzlet kedvéért megtagadják önmagukat és gyártmányaikat „szepességi vászonnak”, székely háziiparterméknek” stb. keresztelik el.

Ezeknek az emlékiratban való felsorolásából két tény derül ki. Az egyik az, hogy a magyar kormánynek régóta tudomása van az e fajta üzelmekről; a másik pedig az az öröndetes tény, hogy közönségünk végre-valahára kezd már a bécsi rongytól elfordulni s azt csak az esetben hajlandó megvenni, ha „magyar gyártmány” keresztelik el. Ha pedig a kormány van tudomása az osztrák iparosok szédelgő üzelméről, akkor kötelessége is azokat meggátolni. Az emlékirat szerint a kormány teljes tudatával bír ennek a kötelességnek, csak az alkalmazandó rendszabályokkal nincs még tisztában. Elismerjük, hogy ez nehéz kérdés és az is marad mindaddig, a míg a közös vámterület fennáll. Ha önálló vámterületté válunk, akkor meglehet majd kérdeznünk az osztrák importőröktől, hogy miként kerül vissza a „szepességi vászon” Bécsen, vagy Brünön

át Magyarországra. De addig is tenni kell valamit és mivel a hazug osztrák gyárost a magyar kormány keze el nem érheti és mivel a vámközösség fennállásáig az Ausztriából magyar gyártmányként beszállított árukat a határon fel nem tartóztathatják, nem marad más hátra, mint *azoknak a viszontelárusítóknak a szigorú megbüntetésé, a kik idegen gyártmányokat »magyar gyártmány» címe és jelzése alatt hoznak forgalomba.*

És itt térünk át cikkünk tulajdonképeni céljára. Az osztrák gyárosoknak, hogy gyártmányaikat „magyar gyári termék” címen nálunk forgalomba hozhassák, *médiomokra* van szükségük. Az osztrák utazóktól és házalóktól eltekintve, *ezek a médiumok* a magyar kereskedők, *a magyaremberek sorából kerülnek* ki, a kik elég hazafiatlanok, elég *önzők* és elég *híványok* arra, hogy beálljanak az *osztrák gyáros ügynökeinek* s a bécsi rongyot „hazai gyártmány” címen sózzák a jóhiszemű, a magyar ipar termékeiért lelkesedő fogyasztók nyakába. — Ezeknek a tisztességtelen, hazug kereskedőknek érzékeny büntetéssel való sújtását javasolja maguknak a kereskedőknek az orgánuma: a „Magyar kereskedők Lapja”, mert ez ugyszólván az egyetlen módja.

De itt még nem szabad megállanunk. A hatóságok lassan mozognak; a büntető kéz sokszor csak akkor sújtja a médiumot, mikor az már a szédelgés útján jól megszede magát s pár száz korona pézbüntetésnek és néhány napi elzárásnak oda se néz. *A kereskedők*

egyesületeinek kell tehát közbelépnie; ezeknek kell az efféle üzelmeket felfedezni, morális fegyverekkel üldözni és gyökerestől kiirtani.

Az iparosok és munkások nyugdíj ügye.

Napjainkban a társadalomnak minden rétege arra törekszik, hogy az egyesülésben rejlő hatalmas erő felhasználásával gondoskodjék arról, hogy létfenntartása kellően biztosítva legyen az öregség és munkaképzetlenség napjaiban is. Mindenki érzi, hogy a megélhetés körülményei napról-napra súlyosabbakká lettek. Míg azelőtt az iparosok és munkások félre rakhattak egy kis tőkét öreg napjakra, addig a mai megváltozott, megnehezedett életkörülmények között elég az iparosoknak és munkásoknak csak a mindennapi kenyeret megkeresni s öreg napjakra — fájo szívvel bár — nem tehetnek félre semmit. És hogy ha bekövetkeznek reájuk az öregség napjai, vagy valamely szerencsétlenség következtében rokkantakká lesznek: az önértet adó munka eszköze, a kenyérkereső száma kihull kezök-ből, s ezt póleserélhetik az arczpíró, lealacsonyító kéregetés szomorú jelvényével, a koldusbottal. Mily lélekszomorító egy olyan elaggott iparost vagy munkást látni, a ki kénytelen a mindennapi kenyérért embertársai könyörületére szorúlni.

Esen méltatlan sors elleni védekezés régi törekvése az iparos és munkásokoztály jobbainak. Ez a törekvés hozta létre 1893 márczius 5-ikén Budapesten a *Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyletét*. Az alapítóknak lelkes kis csoportja nem kisebb feladatot tűzött ki maga elé, mint azt, hogy fölszabadítsa az iparosokat és munkásokat a bizonytalan jövő rémképeitől. Alkalmat nyújt nekik arra, hogy jövő megélhetésük-ről gondoskodhassanak, hogy biztosithassanak maguknak egy darab kenyeret arra a korra is, midőn a munka már megviselte, ereje elhagyta. Az a törekvésük, hogy ne legyen e hazának egyetlen munkása sem, a

Az öreg honvéd utolsó órája.

— Elbeszélés. —

Irtá: Brankovics György.
(Folytatás.)

Lili kisasszony — szóla Fábry a fent leirt nap estéjén is haza kísérve a leányt — nagyon szeretnék magával egy titkot közölni, amelyet hetek óta rejtegetek szívemben, de tovább már nem bírom: én őszinte és hű szívvel szeretem Önt Lili kisasszony. Lili ijedten állott meg. Igaz, hogy ő is rég szívébe zárta a jó fiút s boldog volt ha egy-két negyedórát eltölthetett a társaságában de arra soha sem gondolt, hogy Fábry őt, a szegény leányt szereti. — Fábry ur — válaszolá remegő hangon. — Az ön vallomása nagy fájdalmat okoz. Hiszen én sohasem lehetek a felesége. — Miért nem, Lili? Talán a szívért már másnak ajándékozta? — Nem, egy ilyen szegény teremtés szívére, mint én vagyok, senki sem tart igényt. — Mért nem akar tehát az ön feleségem lenni, aki tisztelem és szeretem. Persze ön egy cseppet se szeret engem. . . . — Én nem szeretem? szólt közbe Lili önkéntelenül. Hát kit szeretnék a világon,

ha önt nem? Ki vagyok én? Egy hajszállal több a koldusnál! Oh Istenem, jöhetne idő, amidőn Ön nagyon megbánná, hogy engem az utazórl helyezett családi tüzhelyének az élére. Amint irántam érez Fábry ur, az csak szánalom, részvét lehet — de nem szerelem. Én azonban azért is nagy köszönettel tartozom Önnök s minden nap imádkozni fogok a boldogságáért, s arra fogom kérni a Mindenhatót, hogy áldja meg Önt azért az érzelmért, amelylyel napsugárt lövelt életem sötét éjszájába. Isten önnel.

E szavak után elakart távozni, de Fábry visszatartotta s kezét megragadva mondá:

— Lili, nem éreztem. Ha egy hereznő állana itt ön mellett s a világ összes kincseit bírná, én mégis Önt választanám! Lili, mond, szeretsz?

A leány arca kipirult, fejét lehajtá, s erősen küzdött a saját szívével.

Jobbra az éden kertje — balra a sivatag várta. Oda a szív — ide az ész küldte. Nem tudta elhatározni, melyiknek engedelmességek — a szemei azonban megrendesültek s forró könnyeseppék futottak az arczán végig, melyeket a következő perczben Fábry László ajkai fogtak föl.

— Lili, drága Lili, szeretsz! enyém vagy! A viszontlátásra!

A leányka egyedül folytatja útját, de a szíve ujongott, s amidőn hazaért, szobájának egyetlen disze, a Megváltó képe előtt letértel s imádkozott:

— Fábry László türelmetlenül várta a

következő napnak az elkonyát. Már a hivatalban, de még inkább az édesanyja otthonában, minduntalan nézegette az óráját. — Végre a hatodik számot fedte az óra mutatója s László izgatottan sietett a Nagy Kristóf szobra felé. Már a váczú-utca közepéről észre vette, hogy a Nagy-híd-utca sarkán népesödület van. Mi történhetett? Elgázoltak valakit! mondá egyik-másik a tömegeből. Fábryt balsejtelem szállotta meg. Keresztül dolgozta magát a tömegen, de mire a Nagy-Kristófhöz ért már csak azt látta, hogy egy uri kocsis sebesen görögül tova a szerencsétlenség színhelyéről, s utána az emberek is széledni kezdtek.

— Kit gázoltak el? kérdezte Fábry egy fiatal suhancztól.

— Egy leányka, a társaskocsi lovainak a patái alól kiakart egy fiúskát menteni s e közben őt magát elgázolta egy uraságnak a kocsija.

— Hogy nézett ki az a lány!

— Szép arca volt, de egyszerűen volt öltözve! mondá és elfutott.

— Szent Isten, — sóhajta Fábry — hátha Lili volt! Nem, ő nem lehetett. Lilit nem veszitheti el most, a midőn még alig mondhatja a magáénak.

Jobbra, balra tekingetett, szemei minmindenfelé keresték a mozgó emberek között Lilit, de hiába, — sehol sem fedezheték fel. Itt szokott mindig a szobor talapzatához támaszkodva állni! és most nincs, sehol sincs. De megálljunk csak, ha őt gázol-

ki örege napjában nyomorogni legyen kénytelen. Ezen nemes czél érdekében immár tizenegy év óta hirdetik az egylet alapítói az erők tömörítésének eszméjét, fölírva a munkásokat a tétlen várakozás kárhozatos álmából, buzdítják, serkentik őket az önmagukról és családjairól való gondoskodásra.

Az egyletnek a belügyminiszterium által jóváhagyott alapszabályai a lehető legszabadelvből rendelkezéseket tartalmazzák. Tagja lehet az egyletnek minden munkás, iparos, kereskedő, tisztviselő, vagy bármely más rendes foglalkozással bíró férfi és nő egyaránt kiskorútlanság nélkül és orvosi vizsgálat mellőzésével. Iparos tanoncok is beiratkozhatnak. A beirattási díj személyenként 1 korona 20 fillér. A tagok 20, 24, vagy 30 fillér hetit fizetnek. Ennek pontos fizetése fejében a tag, ha tíz évi tagság betöltése után a saját keresetforrásul szolgáló foglalkozásában valamely baleset, testi vagy szellemi elgyöngülés, vagy agykori gyöngeség következtében munkaképtelenné válik: 8-40, 9-8, illetve 11 korona 90 fillér rokkantségélyt kap hetenkint élete végéig. Annál kedvezőbb a tagra nézve, minél később válik munkaképtelenné, mert a tagsági év arányában a segély is emelkedik. Negyven év tagság után 12, 14, illetve 17 K nyugdíjat kap hetenkint a tag élete végéig, tekintet nélkül munkaképtességére. De segíti még ezenkívül az egylet a segélyre jogosult tag elhalálása esetén a hátramaradt özvegyet és az árvákat is. Az özvegy végkielégítést, az árvák pedig neveltetési járulékot kapnak, még pedig a fiúk 13, a leányok 14 éves életkorukig.

Ez a segélyezés nem csupán írott málaszt; mert a mint az egylet kimutatásaiból látjuk, az 1903. márczius havában megkezdődött segélyezési időtől a jogosult tagok közül eddig 30 munkás vált munkaképtelenné, a kik a fentebbi alapszabályszerű rokkantségélyt pontosan meg is kapják, a miről bárkinek is alkalma van meggyőződni. Segít az egylet ezenkívül két jogosult tag után hátramaradt három árvát, és segítséget nyújtott már eddig is számos özvegynek. Az egylet által az eddigi 15 hónapi segélyezési idő alatt kifizetett rokkantségélyek összege a tízezer koronát, az árvasegélyek összege a 300 koronát, az özvegyeknek nyújtott segítség az 500 koronát jóval fölülhaladja. A rendes heti segítségben részesülők életkora 31—74 év közt váltakozik és van közöttük ács, asztalos, bogárné, gazdaságvezető, gázfejlesztő, hengerész, kavarász, kovács, kőműves, lakatos, nyomdász, pénztárosnő, vasöntő, vasöntő vasestergályos és többféle ipari munkás. Mily áldás az ilyen rokkant munkásoknak és családjaiknak az a segedelem s mily vigasztaló érzés és jóleső öntudat az, hogy az a biztos segítség, a melyre támaszkodnak, nem a könyörület fájáról van levágva, hanem az önjerejükből,

ták el a lovak, akkor a kokárdái itt szóródtak széjjel az utcán! — Elkézdett keresgélni, de semmit sem talált. Igaz, hogy száz meg száz láb taposta itt a földet, igaz, hogy ugyananyit kéz felszedhette a nemzeti színi eszokrokat, de hát mégis! . . .

Igen, mégis . . . ott . . . ott a járda szélén ott fekszik egy véres kokárda. . . .

A hidegverejték gyöngyei jelentkeztek Fábry homlokán — felemelte a véres kokárdát. . . ajkához szorította, . . . és e pillanattól fogva borzasztó napokat élt át.

Minden szabad idejét Lili keresésére szentelte. Atólvasta a hírlapokat, meglátogatta a kórházakat, bebenézett a rendőrséghez. — eljárogatott a temetőkbe. . . és a legkisebb nyomára sem akadt sehoh az elvezett Lilinek.

Nyomorekká lett? Meghalt? Senki sem tudja megmondani.

— Lili, Lili, — kiáltá kétségbeesetten — hol, merre vagy? Miért hagyta el?

Megtört lélekkel, haldokló szívvvel bolyongott az utcákon, midőn egyszerre megreszkettette a levegőt az a vészkiáltás: „Veszélyben a hon!” s nyomon követte az a toborzó dal: „Muzsika szól, verbuválnak: csapj föl őcsém katonának!”

Nos hát felesapott Fábry László is, kőzatonája lett a vitéz harmadik zászlóaljnak, mely a „vörös sikkások” nevét viselte.

(Folyt. köv.)

igazán szerzett saját jutalékaiból gyűlt össze, s rajtuk valóban beteljesedett közmondás: „Segíts magadon s az Isten is megsegít!”

Ily magasztos felebaráti czéljaihoz méltóan az egylet az egész országban el van terjedve. Budapesten a központi egyleten (József-körút 68.) kívül még négy befizető helye van, azonkívül szerte az országban 96 fiókpenztára van, úgy, hogy ez a legelterjedtebb intézmény hazánkban. A tagok száma az idén már eddig több mint négyezerrel növekedett s a taglétszám jelenleg a harmincezeret meghaladta. A vagyon ugyan csak az idén több mint százezer koronával növekedett s jelenleg az egy millió koronát jóval meghaladja, mely összeg teljesen biztos alapon van elhelyezve értékpapírokban, a József-utca 23. sz. fővárosi házigatlanban és készpénzben a jóhírű Hazai Bankban. Az egylet pénzkezelésének nyilvántartása és ellenőrzése czéljából havonként megjelenő Hivatalos Közönyt ad ki, ezenkívül az özvegyek fokozottabb segélyezése czéljából Segítség-gyűjtőt hozott forgalomba.

A midőn az egyletre felhívjuk úgy az érdekeltek, valamint a nagy társadalom figyelmét, megemlítjük még, hogy az egylet ügykezelése hatóságai szigorú ellenőrzés alatt áll, és támogatói között látjuk a kereskedelmi kormányt, Budapest székes fővárosát, Pozsony, Sopron, Kaposvár és több vidéki városokat, a magas főpapságot, több országgyűlési képviselőt és jótékony emberbarátot és számos pénzintézetet. Az egyletet a keresk. miniszter 19,815/97. számú leirattal az érdekeltek figyelmébe ajánlotta. Az érdeklődők forduljanak fölvilágosításért az egylet József-körút 68. szám alatt levő központi irodájához, vagy bármelyik fiókpenztár vezetőségéhez.

H I R E K .

— **Wolfner Tivadar kitüntetése.** Wolfner Tivadart a gödöllői kerület országgyűlési képviselőjét nagy kitüntetés érte: ő felsége a király huszárfőhadnagyából huszárkapitány-nak léptette elő a szolgálaton kívüli viszonyban. Ez a legtrikább kitüntetések egyike s Wolfneren kívül még csak Tisza István gróf az, aki szintén nem tényleges szolgálatban szerezte magasabb rangját.

— **Személyi hírek.** Id. Benkocits Imrét községi képviselőt, az ág. hitv. ev. egyház másodfelügyelőjét s az Ujpesti Takarékpénztár főkönyvelőjét a Magántisztviselők Országos Szövetsége alelnökké választotta meg. — Cschi Gyula, az ujpesti függetlenségi kör jegyzője, ezen tisztéről lemondott.

— **Műtanrendőri bejaras.** Az ujpesti Kohó és Fried gyártelepére vezető iparvágánynak f. é. június hó 17-én d. e. 10 órakor lesz a műtanrendőri bejaras.

— **Az Ujpesti Zeneművelő Egyesület** (Conservatorium) ez idei vizsgálói hó 15-én kezdődtek, amely napon Réffy Gizella zongoratanárnő és Hajdu Ilonka ezimbalomtanárnő növendékei vizsgáltak. Ma f. hó 16-án Erkel J. zongoratanárnő növendékei, holnap 17-én Oesterreicher J. zongoratanárnő és Oltean K. énektanárnő növendékei, holnapután 18-án pedig Pászold A. hegedűtanár és Seymann E. hegedűtanár növendékei vizsgálnak. A vizsgáknál biztosokként Vuskits József, Tóth Lajos, Balkányi Albert, Mihók József, Follinus Emil és Halász Olivér működnek. A vizsgák délután 4 órakor a Conservatorium helyiségeiben tartatnak meg.

— **Galambkedvelők köre és baromfi-tenyésztő egyesület.** Aki Ujpesti monográfiáját meg akarná ma írni, az Egyesületek fejezeténél csak annyit írhatna, hogy a „Körök”, „Egyesületek”, „Klubok”, „Társulatok”, „Társaságok” Ujpesten gombamód elszaporodtak. De már a számukat, a vezetőiket nem volna képes felsorolni s azt se tudná megmondani, hogy jóváhagyott alapszabályok mellett működtek-e, avagy csak úgy ezigánymódra éldegéltek. Így például csak most tudtuk meg, hogy Ujpesten már két év óta létezett egy „Galambkedvelők Köre”, amely működését az összes baromfi-tenyésztési ágakra kiterjesztette s f. hó 12-én tartotta ülését. Hogy kik állanak ennek a Galambkedvelőiből baromfi-tenyésztővé alakult egyesületnek az élén: azt legjobb akarattal se tudjuk a jövő számára megörökíteni, mert az illető urak ezt velünk ép oly kevéssé tudatták, mint ahogy két évig hall-

gattak azzal, hogy ők galambkedvelők. Pedig talán az egyesületeknek használhat a nyilvánosság legtöbbet.

— **A mű- és iparmű-kiállítás bezárása.** Az „U. R. A. K.” által rendezett mű- és iparmű-kiállítás f. hó 12-én bezárult. A kiállításnak két nevezetes eredménye volt. Az első az, hogy bevételei teljesen fedezték a kiadásokat s így deficit nélkül záródott. A másik az, hogy nagy erkölcsi sikerrel jutalmazta meg az „U. R. A. K.” kiállítást rendező bizottságának a fáradságát. A kezdet nehézségeivel derekasan megküzdöttek — a jövő biztosítva van számukra, ha erélyük kedvük s buzgalomuk nem lankad.

— **Budapest-Vác-Gödöllői villamosvasut.** A kereskedelemügyi miniszter Blaskovich Elemér és Hajós Menyhért földbírtokosoknak együttes kérelmükre a m. kir. államvasutak Palota-Ujpest állomásától Ujmajor, Főth, Veresegyháza, Órszentmiklós, Vácbotyán és Vácshartyán érintésével a m. kir. államvasutak Vác állomásáig s ebből a vonalból Ujmajornál való elágazással az aiagi lóversenytérig, továbbá Veresegyházánál való elágazással Szada és Gödöllő érintésével a m. kir. államvasutak Gödöllő állomásáig, valamint a nyílt pályából való elágazással Duka érintésével a Váczerádi hatósági utig s végül ez utóbbi szárnyvonal folytatásképpen Kósd érintésével az ottani kőszénbányáig vezetendő rendes nyomtávu villamos üzemű helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Tűz. F. hó 14-én,** egynegyedlét órakor a harangok kongása verte föl községünk esendjét és nyugalomát. Erker János festékgyárosnak az Arpad-uti 54. számú háza gyuladt ki s leégett az összes melléképítményeivel. A tűz továbbterjedését a gyári tűzoltók ügyes működése akadályozta meg s az a szerencsés véletlen, hogy Erker festékgyárában éppen a tűz napján kifogyott a benzín és hogy az összes olajok a vasajttal ellátott pincében valának elhelyezve. A kár így is 50—60 ezer korona, amely azonban biztosítás útján megtérül. A tűz oka ismeretlen.

— **Az ujpesti ev. ref. egyház táncvizsgálma** f. hó 11-én teljesen megfelelt a hozzá fűzött reményeknek. A szépen feldisztatott parkvendéglői helyiségek régen láttak annyi s oly előkelő közönséget, a tánczólo urleányok pedig régen pihentek oly keveset, mint ezen a vidám éjjelen. A táncvizgalom rendezősége teljesen meglehet úgy az anyagi, mint az erkölcsi sikerrel elégedve. A mulatságon résztvevő hölgyek névsorát térszűke miatt nem közölhetjük, annyit azonban konstatálunk, hogy a mulatságonnem csak az ev. ref. egyház tagjai, hanem mindenki ott volt, aki községünk társadalni köreiben bármily előkelő és bármily szerény névvel bír s mindenki a legszebb emlékekkel hagyta el a hajnali, illetőleg a reggeli órákban a parkhelyiségeit.

— **Az Omke programja.** Az országos magyar kereskedelmi egyesülés munkaprogramjába foglalt országos jelentőségű nagy gazdasági kérdésekkal az Omke érdemlegesen csak a nyári szünet után fog foglalkozni. Ilyen kérdések: vámrizonyunk Ausztriával, a kereskedelmi szerződéses rendszeres előkészítése, a szövetkezetek ügye, az iparpártolás stb. ugyszintén az ősszel fognak sorra kerülni a hiteltörvények reformja és a kövezetvámok. Szükségesnek tartja az egyesülés addigis, hogy a közvélemény mind ezen kérdésekben kellően tájékozottassék a tárgyat egyetemesen felőlelő, pontos adatokkal felszerelt alapvető munkálatok útján, aminők eddig közkezen ninesenek. E czélból elhatározta az egyesülés igazgatósága, hogy elsőrendű hazai szakértőt kér fel arra, hogy a felsorolt kérdéseket egy-egy széles alapon kidolgozott munkában a különféle szempontokból kifejtsek és megvilágítsák, amely munkálatok azután kiinduló pontjául fognak szolgálni az egyesülés állásfoglalásának és akezőjének a különféle kérdésekben.

A „Budapesti Ujságírók Egyesülete” segélyalapja javára egy Almanacht ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú díszmű lesz és potom 5 frtba kerül. Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete”

Almánachja" kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9.

— **Az ipari munkások megjutalmazása** az exlex-állapot miatt a múlt évben elmaradt. A kereskedelmi és iparkamarák a maguk részéről a szükséges jelöléseket megtették, azóta egy év múlt el, de költségvetés hiányában a jutalmak mind a mai napig nem voltak folyósíthatók. A kereskedelmi miniszter most bizalmasan értesítette a kamarákat, hogy a jutalmakat csak az idei karácsonyi ünnepek alkalmával fogja kiosztani.

— **Küldöttség a közoktatásügyi miniszternél.** Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszternél az ujbpesti gymnasium ügyében egy nagy számú küldöttség fog folyó hó 17-én tisztelegni. A küldöttséget Wolfner Tivadár országgyűlési képviselő vezeti s a küldöttség, illetőleg egész Ujbpest kérelmét Illek Vincze apátplébános fogja tolmácsolni. A tisztelgés lefolyásáról és eredményéről lapunk jövő számában értesítjük olvasóinkat.

— **Az „Ujbpesti ág. h. evang. egyház” 1904. július hó 2-án** (szombaton) a rákos-palotai parkvendéglő helyiségeiben nyári táncvizsgát rendez. Belépti-díj 1 korona.

— **Kezdeté este 8 órakor.** Jegyek válthatók a rendező-bizottság tagjainál és a táncvizsga napján este 7 óráig a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A táncvizsga a jelzett napon kedvezőtlen idő esetén is megtartatik, mert elegendő fedett helyiség áll rendelkezésre. Rendező bizottsági tagok: dr. Gömörö Gusztáv védnök, id. Benkovits Imre elnök, Geduly Lajos elnök, Brankovics György főjegyző, Vrányi Teofil jegyző, Klauzy Lipót pénztárnok, Keczkés Kálmán ellenőr, Antony Istvánné, Antony Magda, Antony Sárika, Balló Mariska, id. Benkovits Imréné, Bonin Istvánné, Chlumsky Erzsébet, Chlumsky Jánosné, Darula Mária, Fabiny Ida, Gloezbach Erzsike, Keczkés Eta, Keczkés Margit, Keczkés Kálmánné, Kael Cornél, Kael Etel, Kael Margit, Kneppó Jánosné, Klauzy Anna, Klauzy Ilona, Klauzy Vilma, Komjáthy Gyuláné, Krausz Gizella, Lederer Erzsike, Mártonffy Etelka, Micsinay Erzsike, Micsinay Margit, Nagy Györgyné, Nedeczky Rezsóné, Pósch Jánosné, Pórszász Lajosné, Pórszász Etelka, Pórszász Margit, Raehler Aurelné, Schneider Emma, Stubenvoll Hermin, Szattinger Hedvig, Török Anna, Unger Lajosné, Unger Józsa, Vízny Ida, Vízny Margit, Villányi Irénke, Villányi Jenőné, dr. Vladár Józsefné, Weszter Berta, Weszter Irén, Weszter Olga, Antal Simon, Antony István, Balló Alfréd, Baubach György, ifj. Benkovits Imre, Benkovits Kálmán, ifj. Bierling Ernő, Bonin István, Csonka Gyula, Erős Antal, Fleischler Károly, Gloezbach Kálmán, Grams György, Gruber János, Gründig Theoton, Hasenauer András, Hasenauer István, Hasza József, Hazslinszky Gusztáv, Henszelmann Gyula, dr. ifj. Jarmatzky S., Kael Károly, Kael Lajos, Kántor Béla, Keczkés Viktor, Keczkés Sándor, Keczkés Pál, Kettner Lajos, Komjáthy Gyula, Köszeghy Árpád, Klassohn Aurél, Klassohn Gyula, Kneppó János, Kraft József, Krausz Ferencz, Lederer Győző, Lenkey Márton, Mártonffy Imre, Michaelisz Ferencz, Molecz Károly, ifj. Müller János, Németh Gyula, Németh István, Neswada Károly, Olbricht Ottó, Papp Kálmán, Papp Sándor, Páris Frigyes, Pekár Sándor, Polszter György, Pórszász Lajos, Pósch János, Raehler Aurél, Scheibe Kurt, id. Szattinger Alfréd, ifj. Szattinger Alfréd, Stadler Jeromos, Stubenvoll József, Tindula Mihály, Török János, Theisz Vilmos, Villányi Jenő, Weszter Gusztáv, Wurmb Elemér. Ez a díszes névsor, mely a helybeli ág. h. ev. egyház elitéjéből állított össze, elengedő garanciát nyújt arra nézve, hogy a mulatság egyike lesz a legsikerültebbnek és méltó utódja lesz az előző evangélikus mulatságoknak. A kik meghívót — tévedésből — nem kaptak volna sziveskedjenek ez iránt a lelkészi hivatalhoz (Gyár-u. 25.) fordulni.

— **Az ujbpesti rákospalotai Szent Erzsébet jótékonyági négyesület** június hó 12-én d. u. 5 órakor tartotta meg gróf Pálffy Pálné elnöklése mellett második rendes közgyűlését. Ez alkalommal a katolikus legényegylet nagyterme teljesen megtelt az egyesület tagjaival. A közgyűlés tudomásul vette az elnökség évi jelentését, jóváhagyta

a pénztári kimutatást s egyhangulag megadta a felmentvényt. A választmány kiegészítésére kerülén a sor, a pénztárnoki állásról betegsége miatt leköszönt Radoch Józsefné helyére Hóberth Béláné választatott meg az egyesület pénztárosává; Dr. Troján Alajosné, Radoch Józsefné, Andrija Józsefné, Müller Jánosné, Bachman Jetti, Vaskovics Szilárdné, Theesz Irma, Csintalan Lujza, Takács Emilné, Weisz Lajosné, Pótz Béláné, Prácer Imréné, Emmerlieng Rezsóné, Lipp Mátyásné, Gulácsy Gyuláné, választmányi taggá. — A választmányi tagok kiegészítése után Chobot prépost rpalotai lelkész gyönyörű beszédet intézett a közgyűlés tagjaihoz s arra kérte őket, hogy a Krisztusi szeretet e szent ügyének apostolaivá szegődjenek s hódítsák meg az ember szeretet szolgálatára azokat, akik az egyesületnek Ujbpest és Rákospalota keresztény lakosai közül még nem tagjai. Beszédje végén tisztelettel hódolt meg az egyület működő tagjainak lelkesedése és fáradsága előtt s indítványozta, hogy részükre és az egész tiszttakar részére jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s elnöklő grófnő a közgyűlést berekesztette.

Közgyűlés után a kath. nővédő egyesület ujbpesti patronázsa színelőadást és előképet rendezett. A „Jó az öreg a háznál” című alkalmi játékban Keserü Balázné, Hromadnik Ferenczné, Gulácsy Ilona, Illek Nándorné, Wüsztner Ilona, Hromadnik Etelka és Gyulai Árpád jeleskedtek. A második felvonásba egy hangverseny volt igen ügyesen beillesztve, mely szavaltatból, ezimbalom- és zongorajátékból, énekből és táncból állott. Itt különösen ki kell emelnünk Wüsztner Ilonka szavallatát, Ferencz Petronella ezimbalom-játékát, Hédervári Ibolya énekét, Meznik Valéria zongorajátékát s Wüsztner Ella s Dezső Elemér roccó táncát. Az előképek szereplői: Meznik Mizi, Kanovics Mariska, Hóberth Erzsike, Troján Mariska, Hóbert Piroška, Antal Juliska, Dezső Margit, Holzschuster Margit, Arnsdorff Mariska és Ilona, Hromadnik Etelka „Jakab Almát” mutatták be, mely rendkívüli tetszést aratott. Az elismerés tapsaiból egyáltalában bőven kijutott minden szereplőnek és közreműködőnek s a közönség a legkellemesebb benyomással hagyta el a késő esti órákban a közgyűlés és az előadás színhelyét.

— **Az ipariskolai bizottság** június hó 13-án tartott ülését elhatározta, hogy az iparostanoncz-iskolákban a vizsgák június hó 26-án d. u. 4-től 5-ig fognak megtartatni. A női ipariskola vizsgája pedig 28-án d. u. 3 órakor lesz. Az iparostanoncz-kiállítás június 26., 27. és 28-án szemlélhető meg. A bíráló bizottság 27-én d. e. 10 órakor tartja ülését s a jutalmak 28-án d. u. 6 órakor osztatnak ki. Az ipariskolai bizottság ugyanezen ülésén elhatározta, hogy az előjáróságot felkéri, miszerint a község képviselőtestülete a községi iparostanoncz-iskoláinak a tanítói állásokat — újabb három évre — pályázat, illetőleg választás útján töltsé be.

— **Az ujbpesti izraelita négyeslet** június hó 25-én a saját szegényei javára, a Közművelődési kör összes helyiségeiben hangversenyyel összekötött nyári táncvizsgát rendez. Belépti díj 1 K. Kezdeté este fél kilencz órakor. Községünknek ez a legrégebbi egyesülete bizony számíthat az alkalommal is a nagyközönség pártfogására.

— **Bérlet-jegyek Ujbpestről a Zugligetbe és a Hűvösvölgybe.** Amióta Ujbpest megszűnt nyaralóhely lenni, amióta a rákospalotai park lemondott az életéről, azóta az ujbpesti ember jobban vágyódik a budai hegyek után. Hogy e vágyát mindenki jutányosan keléghesse a „Budapesti Közüti Vasútgyala társaság” Ujbpest — Zugliget s Hűvösvölgy közötti utazásra szóló bérletjegyeket boesátott ki, melyeknek darabja 20 kr. s az igazgatóság által tíz darabonként utalványoztatik. Ezen jegyek a megfelelő átszálló helyeken való egyszerű átszállásra, ia azonban a megjelölt menet csak kétszeri átszállásra érhető el, költsézi átszállásra két órával belülről érvényesek. Ugyanezen jeggyel lehet Ujbpestről Kőbányára, a Vágóhidra, a Népligetbe, a Városligetbe, a Zuglóba és az Arénába is utazni. A földolog mindenestre az, hogy Ujbpestről a bérletjegyekkel a Zugligetbe s a Hűvösvölgybe is el lehet

jutányosan jutni, amire a nagy közönség figyelmét ézzennel felhívjuk.

— **Az ujbpesti ipartestület előjárósága** f. hó 9-én tartotta rendes havi ülését, melyen Pohl Károly titkár a következőkben ismertette a május havi forgalmat: munkaviszony 1243 esetben fordult elő, ebből iparossegédre 759 esik, iparos-segéd munkába lépett 365, abból kilépett 394, munkakönyv kiadott 151, ideiglenes igazolvány 9, tanoncz szerződötett 43, felszabadult 35, havi igtató-szám 351, panasz beadott 35, ebből hivatalból elintéztetett 23, iparkihágásért feljelentetett 4. Pénztári jelentés szerint május havi bevétel 837 kor. 40 fill., kiadás 627 kor. 10 fill., maradvány az év elejétől számítva 239 kor. 44 fill.

— **A bikaviadal.** Pouly fils megsebesülése folytán kénytelen volt külföldi szerződéseit felbontani és így a bikaviadalok rendezésének sikerült a kiváló toreadorokat továbbra is itt trtani. Ebből folyólag szombaton, tizenhétoladikán és vasárnap, tizenkilencedikén az előadások megismétlődnek. Az Idegen forgalmi Vállalat egyuttal engedve a közönség minden rétegéből ezer és ezer számra hozzá érkezett megkeresésnek, a helyárakat leszállította és azokat a következőkép állapította meg: Páholyszék 15 K, I. rendű zártszék 10 kor., II. rendű zártszék 8 kor., III. rendű zártszék 6 kor., I. rendű számozott ülőhely 4 korona, II. rendű számozott ülőhely 2 korona. Elővételi ár nincs.

— **Az Ujbpesti Munkaképző-Egyület 1904. évi július hó 9-én, szombaton este fél 8 órakor** saját együleti helyiségében (Gyár-utca 41.) rendes félévi közgyűlést tart. Napirend: 1. A rendes évi közgyűlési jegyzőkönyv felolvasása és bitelesítése. 2. Pénztári jelentés. 3. Vezetőség kiegészítése. 4. Indítványok és interpellációk. A tagok kéretnek a tagsági könyvet magukkal hozni, mert csak azok bírnak szavazati joggal, a kik hónapon tul hatralétkban nincsenek.

— **Vegyeskerekedő igazolványa alapján sodart is árusíthat.** A kereskedelmi miniszter 1903. december 28-án 74.722. sz. a hozott elvi határozata értelmében a vegyeskereskedők iparigazolványuk alapján jogosítva lévén mindazon áruüzleteket forgalomba boesátani, melyek a háztartás körül és a gazdaságban általános és sürű használatban vannak, a nép elsőrendű szükségleti tárgyainak, a sódarnak s ehhez hasonló elsőrendű szükségleti élelmi cikkeknek árusításában sem akadályozhatók.

— **Értesítő iroda nyíthatasához iparigazolvány adható.** A kereskedelmi miniszternek 1903. december hó 19-én 73.821. sz. a hozott elvi határozata értelmében az értesítésadás és utbaigazítás telekkönyvi, katonai, adóilleték sib. ügyekben, kölcsönszerzés váltóra, jelzalogra és egyéb értékekre, különlevő követelések beszédése, magánügyekben való eljárás, kereskedelmi és egyéb személyek hitelképességéről való értesítésadás, olyan foglalkozások, melyeknek üzése a fennálló törvények értelmében nem tartozik kizárólag az ügyvédek tevékenységi körébe, hanem azok bárki által is üzhetők és így ily foglalkozásra iparigazolványt is lehet kiadni. A mennyiben ezzel valaki keresetszerűleg kíván foglalkozni, tartozik ebbeli szándékát az illetékes elsőfoku iparhatóságnál bejelenteni.

SPORT.

Football-bajnokság.

A labdarugást üző egyesületek érdekeik megóvása és működésük zavartalan egyöntetősége czéljából — esekély kivétellel — tagjai a bajnokságokat rendező intézménynek, a Magyar Labdarugók Szövetségének. A M. L. Sz. minden év elején boesztja, azaz képességük és számuk szerint első és második osztályba sorozza az egyesületeket, melyek csakis azon osztályu bajnokságért küzdhetnek, melybe az év elején boesztatnak. Az így egy osztályba került csapatok évenként kétszer: tavasszal és ősszel egymással mérközni tartoznak. A tavaszi közmérközések alkotják az első, az ősziek a második forduló. Minden nyert mérközés a győztes csapat javára két pontot számít, míg az eldöntetlen küzdelemből egy-egy pont iratik a csapatok javára. Ezen pontozás alapján a legtöbb pontszámot elért egyület az illető év megfelelő (I. vagy II.) osztályának bajnoka.

A jelen football év elején a M. L. Sz. az U. T. E.-et — tavalyi működése alapján — a II-od osztályba sorolta, még pedig a Budapesti Athletikai Klub, Budapest III. ker. torna- és vivó-egylet, Budapesti Egyetemi Athletikai Klub, Postatakarékpénztári Tisztviselők Sport-Egylete, Tisztviselők Labdarugó-Egylete és a Typographia Sport Klub társaságában. Az ujbudapestieknek tehát — mint a többieknek is — a tavaszi fordulóban a nevezett csapatok mindegyikével mérkőzni kellett. E mérkőzések alapján az Ujbudapesti Torna-Egyesület társai között az első helyet foglalta el s hisszük, hogy őszre is ily sikerrel fogja megállani helyét, a miben eddig szerzett előnye nagy segítségére leend.

A mult heti gyenge „rambler” csapat után, f. hó 12-én egy még gyengébb, sőt határozottan rossz csapat küzdött az Ujbudapesti T. E. első (?) csapatával. Az U. T. E. plakátjai a Budapesti Sport Klub első csapatának mérkőzését hirdették az ujbudapestiek első csapatával. Ezen elég esábitó erővel bíró mérkőzés helyett azonban a jó, derék és fizető közönség egy szedett-vedett legénységet látott a népszíngeten, melynek csak annyi köze volt a B. S. K.-hoz, hogy annak dresseiben játszott. A B. S. K. aegise alatt ugyanis 8 mond nyolcz pesti fiatal ember jött ki Ujbudapestre, e 8 együtt épenséggel nem alkothat csapatot, mert az a körülmény, hogy egyik jó játékos, a második pedig jó játékos — volt, nem pótolja a többi 6 teljes tudatlanságát. Ha még most hozzátesszük, hogy a hiányzó 3 játékost úgy találomra fogdosták össze a pályán, elképzelhetjük, hogy milyen játékot produkált e csapat. Az U. T. E. csapata sem viselkedett sokkal jobban, az első csapatból csak 4 játékos játszott, a második csapat 7 embere egészítette ki őket. Elismerjük, hogy még ily összeállításban is tulerősek voltak ellenfeleiket tekintve. De hát akkor mért hirdették az első csapat mérkőzését? mért szoltak a reklám nagy dobjai a B. S. K. csapatáról? hisz az U. T. E. football vezetősége jól tudhatta, hogy e csapat csak papiroson létezik. Szép-szép az a buzgalom, melylyel minden vasárnap egy-két mérkőzés végigszemlélésében gyönyörködtek a közönséget. A B. S. K.-nak esufolt legénység kinos vergődése, esufos tehetetlensége, az U. T. E. játékosainak végtelen fegyelmetlensége még

gyönyörnek is sok volt. Az U. T. E. csapata vagy 8—10 összeállításban játszotta végig e matschet; a játékosok folyton cserélték helyeiket, esatárból hátvéd, fedezetből esatár lett s így tovább, sőt mintha azt is látuk volna, hogy egy játékos cigarettázik a játék alatt. Ez épületes dolgok aztán a bíróra és közönségre is ráragadtak; inkább egy farsangi tréfa, mint football mérkőzés volt e vasárnapi rugdalózás. Az a körülmény, hogy Ujbudapest 13:1. arányban győzött sem változtat a dolgon. Játékot, első sorban játékot s csak másodsorban kérünk goalt. Még egy ilyen győzelem és beesukhatják a népszíngeti bótót. Mi egyelőre még fenntartjuk itéletünket, mert a jövő hétre egy kiváló első osztályu csapat mérkőzéséről szol a reklám. Reméljük a legjobbat.

Korányi J. Jenő

kárpitos és diszító

Ujbudapest, István-utca 7. szám.

Alapított 1890.

A tavaszi idény beálltával ajánlom a nagyközönségnek jó hirnevű

kárpitos-műhelyemet,

hol esakis elsőrendű munkák készülnek szolid árak mellett.

Állandó raktár elsőrendű anyagból készült szőnyeg, ebédlő, divánok, ottománok, matracok a legújabb divatu több rendbeli salon-garnitúrák, valamint vaságyak stb. stb.

Gyermekkoesi különlegességek és vasgyermekágyak nagy raktára.

Kiváló jó munkáról biztosíthatom.

Tisztelettel

Korányi J. Jenő

Előkelő varró-intézet-megnyitás.

Ujbudapest és Rákospalota intelligens közönségének érdeklődését kívánom felhívni azon házagpótló intézményre, melyet Ujbudapestben létesíteni szándékozom.

Czélja a jobb családok leányait és asszonyait

a női ruha-szabás és varrásban alaposan kiképezni.

Miután iskolám czélja az, hogy a növények a legegyszerűbb ruhától, a legegánssabb utezai- és estélyi-öltözethez, sőt a korhű jelmezek elkészítésében tökéletes kiképzés nyerjenek, kizárólag esakis saját maguknak dolgoznak.

A tanfolyamra feltétlenül művelt uris családok hölgyei vétetnek fel.

Bővebb felvilágosítást nyujt saját lakásán.

Trozonai Gézané 8—12

Ujbudapest, Deák-utca 59. szám Külön villa.

Fényes mellékkeresetre

tehetnek szert oly intelligens urak, kik kereskedőket látogatni szoktak. Ajánlatok: Apolló, Budapest, VII. Almássy-tér 2. czimre küldendők.

Arpád-ut 4. sz. házban

üzlethelyiségek lakással s

még kissebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujbudapest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és együletbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, tolyóiratok stb. stb. a legmérsékeltébb árakon való elkészítését.